

ÖN SÖZ

Sınavlara hazırlanan, geleceği için şimdiden canını dişine takıp gecesini gündüzüne katan sevgili arkadaşlarım,

Bilindiği gibi anlam bilgisi adını verdiğimiz ve büyük çoğunluğunu paragraf sorularının oluşturduğu Türkçe konuları, pek çok kişinin kâbusudur. Özellikle erken yaşlarda kitap okuma alışkanlığı kazanamamış öğrencilerde bu sıkıntı daha da belirginleşir. Okuduğunu anlayamamak, sorulardan sıkılmak, soruyu çok yavaş çözmek, istenen net sayısına bir türlü ulaşamamak akla ilk gelen şikâyetlerdir. Birçok öğrenci, öğretmenlerine bunu aşma yollarını sorar ve öğretmenler de genellikle, çok kitap okumalısın, tavsiyesinde bulunurlar.

Paragraf sorularında başarılı olmanın yollarından biri gerçekten de kitap okuma alışkanlığı kazanmak olduğu gibi, diğer yolu da nitelikli kitaplardan nitelikli Türkçe soruları çözmektir. Elinizde bulunan ve yayınevimiz tarafından sizlere ulaştırılan bu kitap, en yeni sınav soruları taranarak titiz bir çalışma sonunda kaleme alınmıştır. Sözcükte anlam, cümlede anlam ve paragraf sorularından oluşan testler, yüzlerce farklı kaynaktan yararlanılarak yazılmış, sınavlarda sizi en çok zorlayacak konulara ise özellikle ağırlık verilmiştir. Kolay sayılabilecek sorulara yer verildiği gibi ilk bakışta çözülemeyecek, çeldiricileri çok kuvvetli sorular da kitapta kendine yer bulmuştur. Dolayısıyla da önünüzdeki zorlu sınav maratonunda sizler için mükemmel bir antrenman olacaktır.

Şunu asla aklınızdan çıkarmayın: Hiçbir sınav, sizin bu hayattaki kıymetinizi ve gerçek yerinizi belirlemez. Siz, insan ve Türk toplumunun bir ferdi olarak zaten çok değerli varlıklarsınız. Sınavlar uzun bir mücadele olan hayatınızda birer keskin virajdan ötesi değildir. Ancak başarının yolu da disiplinli, düzenli ve kararlı çalışmaktır.

Afrika'da her sabah bir ceylan uyanır. En hızlı aslandan daha hızlı koşması gerektiğini yoksa öleceğini bilir. Afrika'da her sabah bir aslan uyanır; en yavaş ceylandan daha hızlı koşması gerektiğini, yoksa aç kalacağını bilir. Aslan ya da ceylan olmanızın bir önemi yoktur, güneş doğduğunda koşuyor olmanız gerekir.

Hayat koşusunda ipi başarıyla göğüsleyenlerden olmanız dileğiyle...

Fırat Osman Baykal

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

	SAYFA
SÖZCÜKTE ANLAM - Boşluk Doldurma	1 - 14
SÖZCÜKTE ANLAM - Altı Çizili Sözün Anlamı	15 - 20
SÖZCÜĞÜN ANLAM VE YORUMU	21 - 22
DEYİM - ATASÖZÜ - İKİLEME	23 - 24
CÜMLEDE ANLAM - Cümlelerin Anlamı ve Yorumu	25 - 28
CÜMLEDE ANLAM - Kavramlar	29 - 36
CÜMLEDE ANLAM - Numaralanmış Cümlelerin Anlamı ve Yorumu.....	37 - 48
CÜMLEDE ANLAM - Kesin Yargı	49 - 54
ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	.55 - 68
PARAGRAFTA ANLATIM TEKNİKLERİ	69 - 70
PARAGRAFTA ANLATIM İLKELERİ	71 - 72
PARAGRAF OLUŞTURMA.....	73 - 76
PARAGRAF TAMAMLAMA.....	77 - 84
PARAGRAFI İKİYE BÖLME	85 - 98
PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRME	99 - 108
DÜŞÜNCE AKIŞINI BOZAN CÜMLEYİ BULMA.....	109 - 124
PARAGRAFTA CÜMLE YERLİŞTİRME	125 - 134
PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE	135 - 140
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER.....	141 - 146
PARAGRAFIN ANLAMI VE YORUMU	147 - 156
PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR.....	157 - 192
ANLAM BİLGİSİ KARMA TESTLER.....	193 - 226
KARMA TESTLER.....	227 - 230

1. Sinema ve edebiyat adına başına gelenler (bizzat I
yaşadıklarım) ve gördüklerim, belki bir parça hipotez
gibi duran (görünen) bu düşüncemi daha da güçlendirdi.
II
Yerellik, folklorik (halkbilim unsurlarıyla iç içe) olmak
III
demek değildir. Her şeyi ve herkesi aynılaştırın
IV
(yakınlaştıran) hastalıklı bir düzenin panzehiridir
V
(ilacı ve çaresidir) de yerellik.
**Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin
anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuş-
mamaktadır?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Romanımda iyileri çok hissederek (anlayarak), kötülerini
I
ise çok eğlenerek yazdım. Zaten kötülerini gözlemlemekten
hep keyif almışımdır zira o kötü kişiliklerin altında yatan
II
(gerisinde gizlenen) güçsüzlüğü, dayanıksızlığı, çaresizliği
süzebiliyordum (fark edebiliyordum). İyileri yazarken
III
hüzünlü (üzgün), kötülerini yazdığım da ise esprili (komik,
IV V
gülümseten biri) olduğumu gördüm.
**Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin
anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuş-
mamaktadır?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Hiç eskimeyen ulusal temamızdır (toplumsal açımızdır)
I
Batılılaşma. Elbette bu tarihten çok önce başlamıştır top-
lumun farklı kesimleri (değişik sınıfsal katmanlar) ve
II
kurumları ama meyveleri (olumlu sonuçları) 1850'lerden
III
itibaren alırız. Kadınlar bu dilimde özellikle üniversite
eğitimi içinde varlık göstermeye (kendilerini belli etmeye)
IV
başlar. Bu anlamda içinde gezinmesi heyecan uyandırıcı
V
(haz ve mutluluk verici) bir dönem.
**Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin
anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuş-
mamaktadır?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

4. *Şair Evlenmesi* bizde ilk tiyatro ürünü (yapıtı, eseri)
I
olarak bilinir. Bu bir bakıma doğru, bir bakıma
hatalıdır (yanılgıdır) çünkü Şinasi'den önce de bir
II
tiyatro yazma denemesi (teşebbüsü) yapılmıştır.
III
Abdülhak Hamid'in babası Hayrullah Efendi, Şinasi'den
on beş yıl önce Hikâye-i İbrahim Gülşeni adlı romanla
tiyatro arası (özellikleri) bir eser yazmış fakat bunu
IV
yayınlamayı makamının şanına uygun görmemiştir
V
(layık bulmamıştır).
**Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin
anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuş-
mamaktadır?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

1. (I) Bulduğum Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinin hepsinde, Türkiye ile ilgili, fark ettiğim en bariz özellik ses sanatçılarının kasetlerinin yaygınlığı oldu. (II) Ben Tunus'da çok buldum; Tunus, Fas, Cezayir ve Mısır gibi Kuzey Afrika ülkelerinin hepsinde Türk ses sanatçılarının kasetleri peynir ekmek gibi satılıyor. (III) Keza Suriye, Irak ve Azerbaycan'da da durum böyle. (IV) Hatta çarşılarında, pazarlarında seyyar satıcıların tezgâhlarında sesleri sonuna kadar açılmış cihazlarından bangır bangır İbrahim Tatlıses'i dinliyorsunuz. (V) Bunun en önemli sebebi sanıyorum ses yapısının uygunluğunda yatıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bir saptama yapılmıştır.
B) II. cümlede deyimde bir benzetme yapılmıştır.
C) III. cümlede nitelikte eşitlik anlamı vardır.
D) IV. cümlede olumsuz eleştiri vardır.
E) V. cümlede kişisel bir yorum yapılmıştır.

2. (I) Her toplumda bireyler bir meslek sahibi olmak, statü kazanmak istemişlerdir. (II) Bunu da eğitim düzeyi belirlediği için, fertlerin belli bir seviyede eğitim görmesi esastır. (III) Çünkü bu eğitimden sadece kendisi değil, aynı zamanda çevresi ve içinde bulunduğu toplum da yarar görür. (IV) Bu genel çerçeveye içerisinde genel ve mesleki eğitimin bir bütünlük içinde ele alınması hâlinde ortak hedef, ferdi geleceğe hazırlamada öğrenme ortamının sağlanması, bilgi becerilerin geliştirilmesi ve istenilen toplumsal hedeflerin oluşturulmasıdır. (V) Bireyin eğitimi; özellikle mesleki eğitiminde gerekli olan bilgi ve beceriler, ancak ilgili öğretim kurumları tarafından kazandırılmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede genelden özele bir durum ortaya konmuştur.
B) II. cümlede aşamalı bir durum söylenmiştir.
C) III. cümlede bir önceki cümlenin gerekçesi söylenmiştir.
D) IV. cümlede bir amaçtan bahsedilmiştir.
E) V. cümlede öğretim kurumlarının işlevinden bahsedilmiştir.

3. (I) 1933'de siyah-beyaz ustası Fahri Seyrek İzmit'i karış karış fotoğraf karesine almış. (II) Dağlardan denize, denizden şehre manzaralar kaydetmiş; İzmit'in dört mevsimini ışığa boyamış. (III) Erik dalları çiçeğe düşünce basmış deklanşöre. (IV) Fahri Seyrek'in adı fotoğraflarından önce Türkiye'ye yayılmış. (V) Bugün 1930'dan sonra fotoğraf adına ne varsa Fahri Seyrek'in imzası ile var; İzmit Fahri Seyrek ile bir başka güzel olmuş, tablo olmuş, duvarlara asılmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede başkasından duyma anlamı vardır.
B) II. cümlede mecazlı bir söyleyiş söz konusudur.
C) III. cümlede dolaylı olarak baharın gelişi anlatılmıştır.
D) IV. cümlede abartılı bir söyleyiş söz konusudur.
E) V. cümlede beğeni duygusu vardır.

4. (I) Atacama Çölü, Güney Amerika ülkesi Şili'de bulunur. (II) Dünyanın en kurak bölgesi ve çölü olma özelliğine sahiptir. (III) Atacama Çölü'ne yaklaşık 400 yıldır kayda değer yağmur yağmaması ve yağın yağmurların da daha yere düşmeden havada buharlaşmasından dolayı dünyanın en kurak bölgesi olma özelliğini elinde bulundurmaktadır. (IV) Bu yıl okyanus sularının ısınması ve birtakım doğa olayı değişiklikleri yaşandı. (V) Buna bağlı sebeplerle uzun yıllardır Atacama Çölü'ne ilk defa gerçek anlamda yağmur yağdı ve ortaya inanılmaz manzaralar çıktı.

Atacama Çölü'nün anlatıldığı bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede yeri söyleniyor.
B) II. cümlede rekortmen yönleri belirtiliyor.
C) III. cümlede sıcaklığın nedeni verilmiştir.
D) IV. cümlede yeni bir gelişme anlatılmıştır.
E) V. cümlede, bir önceki cümlede söylenenlerin sonucu belirtilmiştir.

1-8. sorularda paragrafta boş bırakılan yeri anlamsal ve dilsel açıdan en iyi tamamlayan seçeneği bulunuz.

1. Son zamanlarda yerli romanlar okuyorum, fark ettim ki benzer bir keyfi onlardan da alıyorum. Ancak keyfi veren romanların kurgusu değil cümleleri, Türkçesi. Yabancı romanlarda bu keyfi almak kolay değil, ----. Bu keyfi alabilmek için kurguya çok takılmamak gerekiyor. Her şeyin tam tekmil olduğu eserlerin sayısı çok değil. Eserin kurgusu güçlü olup dili zayıf olabilir, dili güçlü olur, kurgusu çekici gelmeyebilir. Zayıf yöne takılmadan size keyif veren yöne odaklanırsanız okumalarınız çok daha verimli olabiliyor.
- A) ya anadilinizde okuyacaksınız veya anadiliniz gibi hâkim olduğunuz başka bir dil olacak
- B) her eserin kendine özgü bir dilinin olması da onun özgünlüğünü gösteren bir başka durum
- C) Türkçe bir romanda da her türlü üslup sorununun bulunabilmesi, beklenen bir sıkıntı
- D) yabancı romanlarda konu seçimi, doğal olarak, o dil okurunun beklentisine yönelik oluyor
- E) Türkçe her türlü bilim dalında eser vermeye çok uygun bir dil aslında, güçlü bir dil
2. Edebiyat, bir çağrışımlar ve anmalar kaynağıdır. Bize yaşamımızın bir ânını anımsatır ya da içinde yaşadığımız dünyayı yansıtır. Bunun içindir ki, okumak oldukça yaratıcı bir etkinliktir. Klasiklerden Dostoyevski, Shakespeare, Stendhal ve diğer pek çok yazarın eserlerinin çözümlemesi okuyucudan okuyucuya göre değişir. Bizler bilgisayar değiliz.----. Oysa yaratıcı okumanın olanaklarını kullanarak çözümlediğimiz eserleri bir daha unutmamız imkânsızdır. Karakterler, mekânlar, olaylar, konuşmalar, kokular, duygular bizimle birlikte yaşayıp gider.
- A) Bütün güzel kitaplarda, kendimizden bir şeyler bulmamız ve ondan etkilenmemiz olasıdır
- B) Okurla kitap arasında köprü olması gereken kişi, yazarın bizzat kendisinden başkası olamaz
- C) Yine de bir kitabı okuyup bitirdikten sonra damağımızda çok büyük bir tat kalacaktır
- D) Kitabın yazarı bunu bildiği için akılda kalıcı bir konuyu akılda kalıcı biçimde işlemelidir
- E) Dolayısıyla hoşumuza giden bir kitabı okuyup içindeki tüm bilgileri beynimize kaydedemeyiz

3. Öğretmen-öğrenci ilişkisi, son derece kendine özgü bir insan ilişkisi biçimidir. Yeni bir insanı tanıdığımızda ve ondan çok etkilendiğimizde, bunu "mucize" olarak tanımlarız. Genellikle, aşk ilişkileri için kullanılır bu tabir. "Öyle biriyle tanıştım ki, mucize gibi bir şey." deriz. Aslında iki insanın tanışması, aynı zamanda bir mucizedir. Çünkü her insan, başlı başına bir mucizedir ve bir insanı tanıdığımız zaman dünyanızı yeni bir insana açmış olursunuz. Yeni bir mucizeyle karşılaşmış olursunuz. Elbette, insan ilişkilerini mucize kılan şey ----.
- A) kişiden kişiye değişebildiği kadar aslında insanların birbirleriyle olan ilişkisiyle de açıklanabilen bir çıkmazdır
- B) o insanların dünyalarının ne kadar zengin olduğu, birbirlerine ne kadar çok şey verebildikleriyle ilgilidir
- C) her durumda dünyada var oluş amacını sorgulamak zorunda kalan insanlığın kısa hayatını değerlendirmesidir
- D) bir tarafa her anımızı en iyi biçimde yaşadığımız zaman ömrümüz de o denli uzun bir ömür sayılacaktır
- E) dünyanızı yeni bir insana açmak kadar büyüklü ve ilginç bir şeyin varlığı insanı mutlu eden şeydir
4. Kütüphane, eğitimin niteliğinin göstergesidir. Eğer bir okulda kütüphane yoksa, öğrenci kütüphaneyi kullanmıyorsa, burada nitelikli bir eğitimin olduğunu asla söyleyemeyiz. Siz istediğiniz kadar mükemmel bir eğitim yaptığınızı düşünün, kütüphanesi olmayan bir okulda genel anlamda nitelikli bir eğitim verilemez. Çünkü orada, genel olarak derse ve öğretmene dayalı bir anlayış egemen demektir. Kütüphane, araştırmaya dayalı bir eğitimin göstergesidir. Bugün, hangi teknolojik gelişme sözü konusu olursa olsun, ----. Kapıları kapalı sınıf anlayışı artık vazgeçilmesi gereken bir eğitim yaklaşımıdır. Ders programlarıyla kütüphane kurumunu ve kütüphanedeki etkinlik programlarını bütünleştirmek durumundasınız.
- A) her teknolojik gelişme eğitimde kullanılabilir bir gelişme olmamaktadır
- B) ülkemizdeki bilim insanları tarafından yakından takip edilmektedir
- C) eğitim ve öğretim faaliyetlerine katkı sağlamadığı zaman gerekli sayılmaz
- D) araştırmaya dayalı olmayan bir eğitim sistemi, çağdaş ve nitelikli değildir
- E) çocuklar ve gençler ona ilgi göstermekte ve kullanmaya çalışmaktadır

1. - 12. sorularda paragraf ikiye bölünmek istense ikinci paragrafın numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlaması gerektiğini bulunuz.

1. (I) Moliere'in yazdığı *Cimri* oyunu 5 perdeden oluşur. (II) Moliere'in bağlı olduğu klazizm akımının etkisi ile oyunda gerçekleşen olaylar 24 saat içinde meydana gelir. (III) Oyunun dili sokak dili değil sanatlı bir dildir. (IV) Yine bu akıma bağlı olarak oyunda "üç birlik" kuralı uygulanır. (V) *Cimri* oyunu ilk kez Paris Royal'de 1668 yılında sahne alır. (VI) Bu oyunda Harpagon rolünü öksürük problemi olmasına rağmen Moliere'in kendisi canlandırır. (VII) Günümüze kadar birçok kez sahnelenen *Cimri*, 1980 yılında beyaz perdeye uyarlanır.

A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Edebiyat, güzel sanatların bir kolu kabul ediliyorsa edebî metnin öyle ya da böyle bir sanat değeri taşıması gerekir. (II) Yazar, elbette yaşadığı çağın sorumluluğunu bilecek ve çağındaki sorunları dile getirecektir. (III) Bunu ister bir aşk romanında ara konu hâlinde sunar, ister toplumsal konulu bir roman yazar ve ara konu olarak aşkı belirler. (IV) Sadece toplumsal bir sorunu anlatmak için akademik yayınlar, gazeteler, köşe yazıları zaten var. (V) Edebiyat camiasında "tezli roman" gibi bir tabir vardır. (VI) Son zamanlarda pek sık kullanılan bu tabirle tanımlanmayan eserler için "konusuz" ya da "tezsiz" roman mı diyelim sorusu ortaya çıkmaktadır. (VII) Kuşkusuz, her roman bir dert anlatmak üzere kurulur, bir konu üzerine inşa edilir. (VIII) Bu bakımdan "tezli roman" anlayışı, anti-si düşünülürken doğru bir adlandırma değildir.

A) III B) IV C) V D) VI E) VII

3. (I) Şarkıcı olma hayalleri kuran Ajda Pekkan, kardeşi Semiramis Pekkan'ın da desteğiyle, 1961 yılında dönemin en popüler gece kulübü Çatı'nın sahibi olan İlham Gencer'e ulaştı. (II) Çatı gece kulübünde, Los Çatikos topluluğu eşliğinde bir müddet sahne çalışması yaptı. (III) 1963 yılında Ses Dergisi'nin, sinemaya yeni yüzler getirmek amacıyla açtığı kapak yıldızı yarışmasına katıldı. (IV) Ediz Hun'un erkekler dalında birinci olduğu yarışmada birinci seçilen Ajda Pekkan'ın profesyonel kariyeri böylece başlamış oldu. (V) Avrupai görünümü ve çüretkar tavırlarıyla Yeşilçam'ın gözde sanatçılarından biri olan Ajda Pekkan, beyaz perdeden gelen teklifleri değerlendirmeye başladı (VI) 1963-1969 yılları arasında başrollerini Ayhan Işık, Cüneyt Arkın ve Tamer Yiğit gibi sanatçılarla paylaştığı 47 film çevirdi. (VII) Ses kabiliyeti rol aldığı filmlerdeki yapımcıların da dikkatinden kaçmadı ve pek çok filmde şarkıcı rolü üstlendi.

A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Çok az insanın bildiği antik şehirler, batık kentler ve tapınak merkezleri benim için gizemli birer dünya olmuştur. (II) Dünyanın ilk ibadet merkezi Göbeklitepe'yi gördüğümdeki heyecanımı hatırlıyorum. (III) Yeryüzüne yabancı, esrarengiz bir çekiciliği vardı. (IV) Sanki çağlar öncesinden uzaylılar gelip inşa etmiş, sonra terk edip gitmişlerdi. (V) Dört yıldır Elazığ'da üniversite öğrencisiyim. (VI) Elazığ'ın monotonluğundan bir nebze olsun kurtulabilmek için Hazar Gölü'nü mesken tutmuşluğum vardır. (VII) Yine bir gün göl kıyısında kamp atmış, huzur içerisindeydim. (VIII) Göl suları üzerinde her zaman gördüğüm ama hiçbir zaman merak etmediğim iki kalıntı bu sefer merakımı cezbetmişti. (IX) İçimi bu kalıntıların bizlerden sakladığı gizemler bürümüştü. (X) Herkesin aklına gelen soru benim de aklıma gelmişti: "Acaba suyun altında neler gizliydi?"

A) V B) VI C) VII D) VIII E) IX

5. (I) İntihal, alıntı bir sözcük olmakla birlikte TDK tarafından uygun görülen Türkçe karşılığı "aşırma"dır. (II) Bizce, aşırıktan ziyade bu durum fikir hırsızlığı. (III) İntihal, kendinize ait olmayan bir fikri kendi fikriniz gibi göstermek yani bir başkasının fikrini çalmak demektir. (IV) Fikir hırsızlığı tabirinin yanı sıra bu durum bir düşünce gaspıdır, emek hırsızlığıdır. (V) İntihal bilimsel çalışmalarda, edebiyatta, sanatta, zanaatta; kısaca insanın olduğu her yerde karşımıza çıkabilir. (VI) Düşünmenin "bedava" olduğunu sanan bir zihniyet ürünüdür. (VII) Dolayısıyla intihal konusu, doğrudan etik yani ahlak kavramı ile ilgilidir.

A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Şaman denilen ve din adamı olarak bilinen, özel güçleri olduğuna inanılan kişilerin oluşturduğu din olarak gösterilebilir Şamanizm. (II) 19. yüzyılın ikinci yarısında başlamıştı Batılı bilim adamların Orta Asya ziyareti. (III) Bu ziyaretleri, araştırmaya dönüşmüş ve maalesef bugün yaygın bir yanlışta ortaya atmıştır. (IV) Orta Asya Türkleri hakkında araştırma yapan V.V.Radloff, V.Verbitsky gibi Rus araştırmacılar Türklerin en eski dini için Şamanizm demiştir. (V) Bu düşünceyi çürütmek ya da kanıtlamak üzere herhangi bir çaba olmadığı için günümüze kadar gelmiştir bu düşünce. (VI) Lakin işin aslı bu değildir. (VII) Türklerin ilk ve en eski inancı Göktanrı inancıdır.

A) II B) III C) IV D) V E) VI

1. (I) Anne baba tutumlarını etkileyen birçok faktör vardır. (II) Kırsal bölgedeki anne babaların daha koruyucu ve daha sert disiplin tutumlarını benimsedikleri görülür. (III) Kentte yaşayan anne babaların kırsal bölgedekilere göre daha demokratik bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. (IV) Anne babaların eğitim durumu da tutumlar üzerinde etkili bir faktördür. (V) Yapılan araştırmalara göre, ilkököl mezunu olan ebeveyn ile yüksek okul mezunu olan ebeveynin çocuklarına uyguladıkları tutumlarının farklılık göstermesi ihtimali vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Yapılan çalışmalar, anne baba tutumlarının yaşandığı bölgeye göre değiştiğini göstermektedir.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Türkiye, her gün 176 iş kazasının yaşandığı bir ülkedir. (II) Bu gerçekler medyaya yeterince yansıtılmamaktadır. (III) TMMOB’un araştırmalarına göre, Türkiye’de her gün ortalama üç işçi hayatını kaybediyor ve beş işçi de yaralanıyor. (IV) Bu veriler, Türkiye’yi işçi ölümlerinde Avrupa’da birinci ve dünyada dördüncü yapıyor. (V) Nitekim Türkiye’de 1983-2014 yılları arasında on üç maden kazası yaşanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Bu denli güvenlik açıklarının olduğu bir ülkede madencilik gibi riskler taşıyan sektörlerde de ölümcül kazaların olması kaçınılmazdır.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) RTÜK, başbakanlığa bağlı olarak çalışan, özerk ve tarafsız bir kamu tüzel kişiliğidir. (II) RTÜK’un kuruluşu, özel radyo ve televizyonların yayın hayatına başlaması ile gelişen bir süreçte gerçekleşmiştir. (III) 1993 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile radyo ve televizyon yayınları üzerindeki kamu tekeli ortadan kaldırıldı. (IV) Böylece özel radyo ve televizyonların yayın yapmasına olanak sağlandı. (V) 1994 yılında özel radyo ve televizyon yayınlarını düzenleyen “3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun”un yürürlüğe girmesiyle Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kuruldu.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine “Özel radyo ve televizyonlar, 1990 yılından itibaren herhangi bir yasal düzenlemeye tabi olmaksızın yayınlarına başladı.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) HGS’nin açılımı “Hızlı Geçiş Sistemi” şeklindedir. (II) Karayolları Genel Müdürlüğü ve PTT işbirliği ile kurulan; araçların otoyol ve köprü gişelerindeki ödeme noktalarından durmadan geçmelerini amaçlayan bir sistemdir. (III) Türkiye’deki ücretli otoyol ve köprü gişelerinde 2012 Eylül ayından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. (IV) Daha önce kullanılan ve kartla gişelerden geçilmesini sağlayan Kartlı Geçiş Sistemi’nin (KGS) yerine getirilmiştir. (V) HGS ile araçların ödeme için gişelerde durması veya duraklaması önlenerek trafik sıkışıklığının azaltılması veya ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine “Adından anlaşılacağı gibi gişelerden ‘hızlı geçiş’ temelinde uygulanmaktadır.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Küçük çocuklarınızı nette sörf yaparken güvende tutmak için özel olarak tasarlanmış ticari yazılımlar mevcuttur. (II) Ama genellikle çok geç olana kadar sitelerin adreslerini bilmezsiniz. (III) Ek olarak, zaman değişti ve web siteleri ebeveynlerin endişelenmesini gerektiren tek şey değil. (IV) Sosyal web sitelerinin patlamasıyla (MySpace, Facebook vs), kontrol etmek isteyebileceğiniz başka şeyler de var, anında haberleşme gibi. (V) Not: Bu yazılımlar eşinizi spor sitelerinden veya online alışverişten uzak tutmak için de uygulanabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Eğer engellemek istediğiniz siteleri biliyorsanız bu yazılımlara gerek yoktur.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Avrupa’da da Arap dünyasında da Aristo üzerine yaptığı açıklamalar yani şerhler ile bilinen İbn Rüşd, kuşkusuz sadece bir çevirmen ya da kültür aktarıcısı değildir. (II) İbn Rüşd’ün mantık, din, metot, felsefe, metafizik, bilgi, tıp, astronomi, psikoloji hakkında özgün düşünceleri de vardır. (III) Hatta bir zamanlar Aristo’yu Arap dünyasına tanıtan İbn Rüşd’ü sonrasında Endülüs’te bulunan aydınlar Avrupa’ya tanıtmıştır. (IV) Bu sayede İbn Rüşd hareketi meydana getirmiştir. (V) İbn Rüşdçülük, Paris’te başlayıp Avrupa’ya yayılmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Rönesans dönemine kadar da çok etkili bir akım olmuştur.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Gnostisizm, dünyevî hayatın acılarıyla dolu olduğu fikrini temel alır. Her yaşam biçimi, kendini yaşatmak için birbirini tüketir ve böylece birbirlerine acı, korku ve ölümlerle yaklaşır. Otçul hayvanların bitki hayatını yok etmesini örnek olarak verirler. Bu nedenle gerçek yaşam dünya yaşamı değil ruhsal yaşamdır. Gnostik bakış açısında "tanrı" kavramı çoğu dinden farklıdır. Gnostikler; tektanrıcılık, çoktanrıcılık, Teizm, Deizm ve Panteizm gibi teolojik akımların tanrı inancını bir araya getirerek uzlaştırdıklarına inanırlar. Gnostiklere göre, yaratılmış tüm evrenleri yaratan tanrının ötesinde hiçbir şey yaratmayan gerçek ve nihai bir tanrı vardır. Bu gerçek tanrı hiçbir şey yaratmamıştır. Buna rağmen, görünen ve görünmez tüm varlıklar "yaratmayan tanrıdan" ortaya çıkmıştır. Bir anlamda, bu varlıkların hepsi tanrı olabilir çünkü hepsi tanrının özünden ortaya çıkmıştır.

Bu parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi Gnostik bakış açısına uygun değildir?

- A) Ruhsal ve psikik gelişim yolu ile hakikate ulaşmalıyız.
B) Her insan içinde tanrısal kıvılcım taşır.
C) Maddi hayat yaşama devam ettirmek adına acılarıyla doludur.
D) Hakikatlere ulaşmak için akıl ve din yetersizdir.
E) Tüm varlıklar gerçek tanrıdan ortaya çıkmıştır.

2. Duygusal zekâsı yüksek insanların özellikleri konusunda yapılan araştırmalar, bu kişilerin iş hayatında başarılı olduğunu göstermiştir. Başarılı insanların %90'ında duygusal zekânın yüksek olması bu bağlantıyı bize açıklıyor. Duygusal zekâ bizler için çok da somut olmayan bir kavram. Davranışlarımızı nasıl yönettiğimizi, sosyal zorluklarla nasıl başa çıktığımızı ve olumlu sonuçlara ulaşmak için ne tarz kararlar verdiğimizizi duygusal zekâ (EQ) belirliyor. Duygusal zekâsı yüksek insanların özellikleri:

- Güçlü ve zayıf taraflarını bilirler.
- Karşılıksız olarak bir şeyleri yaparlar.
- Sahip olduklarına değer verirler.
- Kendi başlarına kalabilirler.
- Hiç kimsenin kendi eğlencelerine engel olmasına izin vermezler.
- Kişisel konuşmalarında ve düşüncelerinde olumsuzluklardan kaçınırlar.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi duygusal zekâsı yüksek birinin özelliklerinden değildir?

- A) Çalışkan olmak
B) Çıkarıcı olmamak
C) Eğlenceli olmak
D) Pozitif konuşmak
E) Yalnız kalabilmek

3. "Kendini gerçekleştiren kehanet" ya da "Pygmalion etkisi", kişinin bir süre sonra başkalarının ona ilişkin beklentilerine denk düşen davranışlar sergilemesi şeklinde açıklanabilir. Beklenti etkisi, bilimde, mitolojide, eğitimde ve sanatta değişik boyutlarıyla işlenmiştir. Sosyal psikolojide başlangıçta gerçekliği olmayan bir durum hakkındaki beklentilerin gerçekleşmesine yol açma süreciyle beklenen davranışın sergilenmesi sonucu, olmayan bu hâlin gerçeğe dönüşmesi biçiminde tanımlanır. Bu kavram üzerine araştırma yapan psikolog Robert Rosenthal birinci ve ikinci sınıfların olduğu bir sınıfa gider ve senenin başında bir zekâ testi uygular. Ancak zekâ testinin sonuçlarına bakmaksızın, kendisi rastgele seçerek, sınıf öğretmenlerine sınıftaki bazı öğrencilerin isimlerini vererek çok başarılı olabileceğini söyler. Senenin sonunda sonuçlar şaşırtıcıdır: Sınıfın en başarılı öğrencileri zekâ testinde en yüksek seviyede çıkarlar değil, Rosenthal'in öğretmenlere "Başarılı olacaklar." diye belirttiği öğrenci grubundadır. Rosenthal'in sene boyunca gözlemleri şunu göstermektedir: Öğretmenler bu başarı beklentisi yüksek denen öğrencilere daha çok ilgi göstermişler, onlara daha çok olanak sağlamışlar ve başarısız olduklarında da daha kapsamlı geri bildirim vermişlerdir.

Bu parçaya göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi Pygmalion etkisine uygundur?

- A) Tembele iş buyur, sana akıl öğretsin.
B) Bir insana kırk gün deli dersin deli olur.
C) Her koyun kendi bacağından asılır.
D) El kazanı ile aş kaynamaz.
E) Akılları pazara çıkarmışlar, herkes kendi aklını beğenmiş.

4. Bir deneyde 40 dakikalık bir dersin ardından yetmiş iki kişi farklı gruplara ayrıldı. Buna göre bir grup dersten hemen sonra spor yaparken, ikinci grup dört saat sonra spor yaptı, üçüncü grup ise hiçbir fiziksel faaliyette bulunmadı. Spor faaliyeti olarak egzersiz bisikletinde otuz beş dakika yoğun çalışma yapıldı. İki gün sonra gruplara dersle ilgili hafıza testi yapıldı. Test sonuçlarına göre ilk iki grup üçüncü gruba göre hafıza testinde oldukça başarılıydı.

Bu deneyin yapılış amacı,

- I. Sosyal hayat ve eğitim arasındaki ilişkiyi tespit etmek
II. Egzersizin insan sağlığına etkilerini kanıtlamak
III. Egzersiz ve hafıza arasındaki ilişkiyi açıklamak

kavramlarından hangileri ile ilgili olabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

1. - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Halk arasında volkan camı olarak bilinen, doğal bir şekilde meydana gelen volkanik kayaç türüne obsidyen adı verilir. Yarıdağların ani şekilde soğuması ile meydana gelirler. Kristalleşme süreci gerçekleşmeden donma noktasına geldiğinden kenar kısımları ince, keskin bir formdadır. Bu ince ve keskin formu sebebiyle tarihin eski uygarlıklarında silah ya da kadın süs eşyası üretiminde kullanılmıştır. Eski uygarlıkların en ünlülerinden Mayalar, obsidyen taşıyı ayna yapmak için kullanmışlardır. Günümüzde ise tıp alanında kullanılan neşterlerin keskin bölgelerinde kullanılan bir kayaçtır. Akrep, kova, oğlak burcuna sahip kişilerin uğurlu taşı olarak da bilinir. Obsidyen taşının insan vücudu üzerinde etkileri olduğu söylenmiştir. Obsidyen kayacı, genellikle siyah bir renge sahiptir ve cam gibi bir parlaklığı vardır. Kayaçlar geçirdikleri evreler sonucunda renk değiştirebilir; gri, yeşil, kahverengi, kırmızı, mavi ve altın sarısı gibi renklere dönüşebilirler. Obsidyen kayacının en bilinen türü beyaz lekelerle sahip kar taneli obsidyendir. Bunun dışında; kırmızı, yeşil gibi farklı türleri de vardır. Hasan Dağı'nda çıkartılan obsidyenlerde yoğun demir minerallerine rastlanmıştır. İkizdere'deki obsidyenlerde ise altın mineralleri tespit edilmiştir.

1. Bu parçada geçen altı çizili sözden obsidyen ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabılır?
 - A) İnançlarla da ilişkilendirildiğine
 - B) Nesnellik algısının zamanla değiştiğine
 - C) Toplumlar arasında farklı kullanıldığına
 - D) Zaman içinde anlamının derinleştiğine
 - E) Belli kişilerin kullandığına
2. Bu parçadan obsidyenin kullanım amaçlarından hangisine ulaşılamaz?
 - A) Av hayvanlarını öldürmek
 - B) Düşmana karşı avantaj sağlamak
 - C) Mekân inşasında kullanmak
 - D) Karşı cinsi etkilemek
 - E) Cerrahi işlemlerde kullanmak
3. Bu parçadan obsidyenle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?
 - A) Ülkemizde de bulunduğu
 - B) Mayalar sayesinde yayıldığına
 - C) İnsan müdahalesi ile ortaya çıkmadığına
 - D) Çok uzun yıllardır bilindiğine
 - E) Camın işlevlerine yakın amaçlarla kullanıldığına

4. - 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Ajansımız, 7 yıllık, bu ay itibarıyla 7 kişinin çalıştığı, hem Türk yazarların eserlerini yabancı dillere kazandırmak hem de yabancı yayınevleri ve ajansları temsil ederek yabancı eserlerin Türkçede yayımlanmasını sağlamak için çalışan bir telif hakları ajansıdır. (II) Türk yayın dünyasına yüzlerce eser kazandırdık. (III) Fakat ne yazık ki sattığımız kitapların büyük çoğunluğu ilk baskıda kaldı. (IV) Telif hakkını sattığımız kitaplar arasında şimdiye kadar en çok satan, satış 100.000'i geçen *Cahillikler Kitabı*'dir. (V) Bu elbette bir istisna, satış rakamı iki bini geçen kitap sayısı, Türkiye'de zaten çok azdır. (VI) Umudumuz zaman içinde tek tük 'çok satan'dan ziyade ortalama satış rakamının yükselmesi, böylece de en azından iki-üç baskı yapan kitap sayısının artmasıdır. (VII) Son yedi sene içinde, ilk baskı adedi ortalamasının az da olsa arttığını gözlemlemekteyiz. (VIII) Türkiye'de okur sayısı arttıkça, okuyan insan daha çok kitap okudukça bu rakamlar giderek artacak. (IX) Dolayısıyla sektör için önemli olan yeni okuru yetiştirmek, var olan okuru iştahını daha da açacak biçimde beslemek. (X) Kısacası, her kesime hitap edecek kaliteli kitap basmak. (XI) Yurt dışı fuarlarına katılıyoruz; özellikle Frankfurt ve Londra Kitap Fuarları, bizim için vazgeçilmez. (XII) Kültür Bakanlığı'nın TEDA projesi sayesinde katıldığımız diğer yurt dışı fuarlarından en çok yararlandığımız Abu Dabi oldu.

4. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, "Ülkemizde kısıtlı sayıda kitap, istenen satış rakamlarına ulaşmaktadır." yargısını destekler niteliktedir?
 - A) III. B) V. C) VII. D) IX. E) XIII.
5. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?
 - A) "*Cahillikler Kitabı*", büyük bir satış rakamına ulaşmıştır.
 - B) Kültür Bakanlığı, yayınevlerine birtakım destekler vermektedir.
 - C) Yurt dışı fuarları, yayıncılar açısından önem taşımaktadır.
 - D) Türkiye'de, tercüme kitaplar daha az ilgi görmektedir.
 - E) Son birkaç yıldır kitap satışında olumlu değişimler olmaktadır.

1. Hayatımda ilk kez bir kedi gördüğüm günü hiç unutmam. Aklımda sadece bir avuç siyah,beyaz tüy yumağı, esnemek için açılmış minik bir ağız ve pembe bir dil kalmıştı. O sırada ben küçüktüm, kediye bebek. O günden sonra hep bir kedim olsun istedim. Evimizde yaşayan, yatağımda bana sarılıp uyuyan, kucağımda mırıldaayan, biz yokken evi ejderha ve kötü adamlardan koruyan, eve girdiğimizde bizi kapıda özlemlerle karşılayan, en yüksek raflara uçan bir kahraman gibi tırmanan, uzun bir ipin peşinde benimle beraber çölleri, dağları ve ormanları aşırıp koridorda koşup oynayan bir kedi...Hayatımda ilk kez dayımın evinde bir kediyi yakından gördüğümde büyülenmişim. Ona yakından bakınca nefesim kesilmiş, ağzım açık kalmıştı. İlk önce onu tüylü minicik bir oyuncak sanmıştım. Uzanıp elime alacakken o, minik ağzını açıp pembe dilini göstererek esnemeye başlamıştı, ben de korkup geri çekilmiştim. Onu sokakta yapayalnız ve ölmek üzereyken bulup eve getiren dayım, biberonla süt içirip yün kazağına sararak hayatta kalmasını sağlamıştı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Betimleyici unsurlar B) İkileme
C) Öyküleme D) Düşsel öğeler
E) Birinci kişili anlatım

2. Kendimize zaman ayırıp hayatımızı objektif bir bakışla gözden geçirmek şart. Zayıf bulduğumuz yönlerimizi geliştirmek için çaba göstermek gerekli. Bu; zihnimizin, ruhumuzun, karakterimizin güçlenmesi için olmazsa olmaz bir koşuldur. Delhi'deki ünlü tapınakta Sokrates'in şu sözü yer alır: "İnsan, kendini tanı!" Kendini tanımak, şu anda olduğumuz noktayla olmak istediğimiz nokta arasındaki yoldur. Kendini tanımak, kendimizi nasıl gördüğümüz ile başkalarının bizi nasıl gördüğü arasında fark olmaması anlamına gelir. Bireysel ve iş yaşamımızda başarılı, mutlu ve doyumlu olmak istiyorsak kendimize zaman ayırmalıyız.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda belirtilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Doğrudan anlatıma yer verilmiştir.
B) Okura öneride bulunulmuştur.
C) Bir düşünce savunulmuştur.
D) Koşul cümlesi kullanılmıştır.
E) Olay örgüsüne yer verilmiştir.

3. Gerçekten de, çoğumuz, bir önceki kuşağın aktarmacılığını sürdürüp gidiyoruz. Batı dünyasında gördüklerimizi, bellediklerimizi kendi koşullarımıza uydurmak, çalışmaya, incelemeler yapmaya bağlı olduğu için, onların vardıkları sonuçları benimsemek daha kolay geliyor bizlere. Olanı göremiyoruz da Batı'da gördüğümüzü "olan" sanıyoruz. Bilgimiz kendi gerçeğimizden uzaklaştırıyor bizi, daha kötüsü, bu gerçeği yanlış tanıtıyor.

Bu parçada konuşan yazar, parçanın ilk cümlesinde aşağıdaki kavramların hangisinin yokluğundan yararlanmaktadır?

- A) Özlülük B) Özgünlük C) Duruluk
D) Akıcılık E) Doğallık

4. Franz Kafka, kırk bir yaşında bir sanatoryumda ölümü beklerken yalnızca tek bir eseri yayınlanmış, kimsenin tanımadığı bir yazar; Vincent Van Gogh, otuz yedi yaşında intihar ettiğinde kimsenin tablolarına değer vermediği mutsuz bir ressamdı.

Bu cümleden aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Bir sanatçının etkileyciliği sanatının etkileyciliğine bağlıdır.
B) En büyük dehalar dahi yaşarken anlaşılammış olabilir.
C) Sanatçının yaşamını sürdürdüğü yer, tanınmışlığı açısından önem taşır.
D) Zamanın yıpratıcılığına karşı durabilmek, çoğu kişi için imkânsızdır.
E) Edebiyat ve resim sanatçıları, kendilerini ifade etmekte yetersizdir.

5. Yeni şiirin, 1928'de gerçekleştirilen Harf İnkılabı'nın sonunda Osmanlıca adı verilen klasik Türkçe ile de yolları ayrılır. Yani eski edebiyatın dil anlayışı; şekil, hayal ve duygu dünyası tamamen tarihe karışır.

Bu parçanın son cümlesinde söylenmek istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni şiirde Osmanlıca kullanılmak istenmemiştir.
B) Yeni şiirde klasik Türkçeye yer veren şairler yoktur.
C) Yeni şiirin farklı bir dil anlayışı vardır.
D) Yeni şiir, hayal, duygu ve biçime yer vermemiş ve farklı bir dil kullanmıştır.
E) Yirminci yüzyıl Türk şiirinin en önemli vasfı her türlü yenilik sevdasına kendini kaptırmış olmasıdır.